

Завдання з Історія виконавства для студентів 1 курсу оркестрового факультету (струнні), викладач В. Г. Сумарокова:

16.03.2020: Тема. Зарубіжна альтова, віолончельна та контрабасова література XIX – початку XX ст. Жанри концерту, сонати, оркестрова музика.

Альт в оркестровій музиці Г. Берліоза. Розвиток концертного жанру.

Національні особливості віолончельної та контрабасової літератури різних країн.

Віолончельні твори Р. Шумана. Художнє значення Концерту a-moll як зразка жанру романтичного концерту. Його зміст, коло виражальних засобів. Нове інструментування Д. Шостаковича. Місце Концерту a-moll в сучасному репертуарі.

Концерт h-moll А. Дворжака – одна з вершин в розвитку жанру. Його яскраві художні достоїнства: симфонізм, особливості розвитку музичних образів, перетворення національного чеського мелосу, пісенні інтонації та танцювальні ритми. Особливості віртуозної техніки. Концерт Дворжака у виконанні сучасних віолончелістів.

Контрабас у творчості Ф. Шуберта, Р. Вагнера, А. Дворжака, Й. Брамса, Р. Штрауса, Г. Малера та ін.

Література:

1. Гинзбург Л. Гануш Виган и чешский квартет, М., 1955.
2. Гинзбург Л. Исследования, статьи, очерки, М., 1971.
3. Гинзбург Л. История виолончельного искусства. В 4-х кн.:
Кн. 4 – Зарубежное виолончельное искусство XIX – XX вв., М., 1978.
4. Контрабас. История и методика. Редактор-составитель Б.В. Доброхотов, М., 1974.
5. Лазько А. Виолончельный концерт А. Дворжака, М., 1959.
6. Мадорский С. Виолончельное творчество Р. Шумана, Минск, 1976.
7. Понятовский С. Альт, М.: Музыка, 1974.

8. Понятовский С. История альтового искусства, М. : Музыка, 1984.

Запитання для самоперевірки:

1. Які особливості зарубіжної альтової, віолончельної та контрабасової музики, пов'язані з розвитком струнних інструментів, можна відмітити в епоху романтизму?

2. Яка нова модель концертного жанру виникає в період романтизму?

3. Як пов'язані національні особливості альтової, віолончельної та контрабасової музики різних країн з розвитком виконавських шкіл ХІХ ст.?

Завдання на 23.03.2020:

1. Дослідити різноманітні моделі віолончельного та контрабасового романтичного концерту на прикладі творів Р. Шумана, К. Сен-Санса та Е. Лало, А. Дворжака, Дж. Боттезіні (зафіксувати в конспектах).

2. Зробити порівняння інтерпретацій віолончельних концертів a-moll Р. Шумана та h-moll А. Дворжака М. Ростроповичем та Ж. Дюпре (зафіксувати в конспектах).

Надіслати на адресу електронної пошти [sumarokova vera@ukr.net](mailto:sumarokova_vera@ukr.net) протягом 23.03.2020.

23.03.2020: Тема. Затвердження прогресивного принципу єдності художнього і технічного розвитку школи К. Ю. Давидова в російських консерваторіях (класи струнних інструментів). Музика російських композиторів для струнних інструментів.

Прогресивний принцип єдності художнього і технічного розвитку в віолончельній школі К. Ю. Давидова. Затвердження давидівської школи в російських консерваторіях. В. Жданов та його „Школа”.

Видатний твір романтичної віолончельної літератури – „Варіації на тему рококо” П. І. Чайковського. Його місце в інструментальній творчості Чайковського і у віолончельному репертуарі. Аналіз цього твору. Стиль його

виконання. Художні достоїнства „Варіацій”. Мелодична виразність і поетичність, контрастність музичних образів. Класична стрункість форми. Яскрава концертність. Задушевність кантиленних варіацій. Віртуозно-технічна фактура. Відповідність засобів виразності музичному змістові твору і природі віолончелі. Б. Асаф'єв (І. Глебов) про „Варіації”. Авторський текст „Варіацій” і редакція В. Фітценгагена. „Пецо каприччіозо” Чайковського, написане для його учня та друга – віолончеліста О. Брандукова.

Контрабас в творчості О. Бородіна, М. Мусоргського, М. Римського-Корсакова, П. Чайковського, О. Глазунова. Твори для контрабаса С. Кусевицького.

Значення квартетної творчості П. Чайковського, О. Бородіна, О. Глазунова, С. Танєєва та ін. Загальне та індивідуальне в квартетах. Драматизація і симфонізація жанру. Мелодичне багатство і поліфонічна майстерність. Глибоке збагнення природи виражальних засобів смичкових інструментів.

Високий рівень квартетного виконавства. Діяльність квартетних ансамблів відділень російського музичного товариства в Петербурзі, Москві, Києві та інших містах.

Література.

1. Гинзбург Л. История виолончельного искусства. В 4-х кн.:
Кн. 3 – Русская классическая виолончельная школа (1860), М., 1965.
2. Контрабас. История и методика. Редактор-составитель Б.В. Доброхотов, М., 1974.
3. Лазько А. Виолончельный концерт А. Дворжака, М., 1959.
4. Мадорский С. Виолончельное творчество Р. Шумана, Минск, 1976.
5. Понятовский С. Альт, М.: Музыка, 1974.

Запитання для самоперевірки:

1. Якими є основні принципи «Школи» К. Ю. Давидова?

2. Охарактеризуйте особливості творчого діалогу провідних композиторів Росії з представниками Московської та Петербурзької шкіл струнних інструментів (присвячення, співпраця, перші виконання творів).

3. Чим відрізняються редакції „Варіацій на тему рококо” П. І. Чайковського та В. Фітценгагена?

Завдання на 30.03.2020:

1. Проаналізувати „Варіацій на тему рококо” П. І. Чайковського (зафіксувати в конспектах).

2. Проаналізувати багатоспектральність творчості контрабасиста С. Кусевицького (зафіксувати в конспектах).

3. Проаналізувати основні принципи «Школи» К. Ю. Давидова (зафіксувати в конспектах).

Надіслати на адресу електронної пошти [sumarokova vera@ukr.net](mailto:sumarokova_vera@ukr.net) протягом 30.03.2020

30.03.2020: Тема. Віртуози XIX ст.: знайомі незнайомці. Стендова конференція.

Основні доповіді: Менджул В. «Альтист Ліонель Тертіс : шлях від оркестру до великої сцени»; Фаріон М. «Багатогранність особистості як провідна риса творчої діяльності К. Ю. Давидова»; Бузько Д. «Альт в житті А. Дворжака»; Баглай Є. «Ботезіні – Паганіні контрабаса».

Повідомлення: Кожема А.; Волощук І.; Шевчук Ю.; Пак Д.

Координатори проекту Сумарокова В. Г.; Пак Д.; Кожема А.

Завдання на 06.04.2020:

1. Підготувати тексти доповідей (до 5 сторінок) та повідомлень (до 2 – 2,5 сторінок).

2. Обов'язково вказати використану для підготовки доповідей та повідомлень літературу.

3. Ознайомитися з доповідями та повідомленнями сокурсників.

4. Сформулювати запитання, можливі доповнення й заперечення щодо них.

Надіслати на адресу електронної пошти [sumarokova vera@ukr.net](mailto:sumarokova_vera@ukr.net) протягом 06.04.2020

06.04.2020: Тема. Віртуози XIX ст.: знайомі незнайомці. Стендова конференція. Продовження.

1. Обговорення доповідей та повідомлень в онлайн режимі, або у письмовій формі у разі технічних складнощів.

2. Перевірка конспектів по темі «Альтове, віолончельне та контрабасове мистецтво XIX ст.»

3. Перевірка порівняльних таблиць шкіл альту, віолончелі та контрабаса XIX ст.

Надіслати на адресу електронної пошти [sumarokova vera@ukr.net](mailto:sumarokova_vera@ukr.net) протягом 06.04.2020